

Çocuk Sopası

Nureddin Yıldız'ın 06.12.2009 tarihli (90.) Hayat Rehberi dersidir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Allah Teâlâ kuluna bir nimet verdiği zaman bu nimetin sadece ahiret hesabı açısından düşünülmesi eksik bir tasavvurdur. Göz nimeti verilmiş bir kul, bununla ilgili, gözünün şükürünü eda edip etmediği konusunda kıyamet günü hesaba çekileceğinden başka bir düşünceye sahip olmazsa konuya küçük bir pencereden bakmış olur –maksadı da yakalayamaz.

Eğer göz insan üzerinde bir nimetse ki nimettir, nasıl kullanıldığından korunup korunmadığına kadar her türlü muhasebesi yaşanırken düşünülürse o nimetin ahirete ait hesabı takdir edilmiş ve yerinde, pratik bir sonuçla uygulanmış olur. Kıyamet günü gözümüzün hesabını vereceğimizi düşünmüş olmakla yetinmemiz, hesabımızı kolaylaştıran bir etken değildir. Düşünmüş olmak nimetin kıymetini bilmek değildir.

Rabbimiz gözümüzü neden vermiş ve nasıl kullanmamızı istemektedir diye düşünerek çıkan sonucu da uygulamaya gayret edersek gözle ilgili muhasebemizi yerine getirmiş oluruz.

Hacca giden bir mümin, Allah'ın ona Kâbe'yi görecek gözler nasip ettiğini düşünmekle yeterli bir şükürü yerine getirmiş olmaz. Gözü insanın yüzünde var olduğu sürece muhasebe devam etmeli ve bu nimetten istifade ettiği her dakikası gözünün şükürüyle ilgili yapacağı işlere onu sevk ediyor olmalıdır. Sadece belli bir anda veya nimetin yokluğuna şahit olduğunda, mesela gözleri görmeyen birine bakıldığı zaman, nimetin nimet olduğunu hatırlamak yetersiz bir tavidir.

Bu düşünce kuralı Allah Teâlâ'nın ihsan ettiği bütün nimetler için geçerlidir.

*

İnsanın evladı olması, yeryüzünde Allah'ın bir insana hayattan ve imandan sonra lütfedeceği en büyük nimetlerinden biridir. Peygamberler bile çocuksuzluk sıkıntısına dayanmakta zorlanmışlardır. Çocuksuz kalmak ve neslin devam edeceği ikinci bir insanın anne-babası olamamak çok ağır bir imtihandır. Diğer taraftan, çocuklu olmak da kolay bir imtihan değildir. Zira çocuk da tıpkı göz, el, nefes, yürümek ve diğer nimetler gibi bir nimettir; nimet olduğu için de bütünüyle imtihandır.

Çocuğun imtihan oluşu meselesi yalnızca evleneceği ya da iş güç sahibi olma çağı yaklaştığı sıralarda meydana çıkan bir detay değildir. İmtihan başlangıcı çocuğun anne rahmine düştüğü andan itibaren ve anne-baba vefat edinceye dek sonlanmaz. Çocuk en büyük nimetlerden biridir ve Allah'ın hesapsız, başıboş hiçbir nimeti olmaz. Kimsenin de bu imtihanı kazanma garantisi yoktur. Allah'ın en büyük peygamberleri dahi çocukları üzerinden yaşadıkları imtihan hakkında ilahî desteğe muhtaç bir yardım dilemekten kaçınmamışlardır. Nerde kaldı ki bir hocaya ya da okul kalitesine güvenilerek bu konuda muafiyet beklenebilsin.

Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellemin yedi çocuğundan altısını kendi sağlığında toprağa vermesi, kızınınsa ondan kısa süre sonra vefat etmesinin tam hikmetini şüphesiz ki Rabbimiz bilir. Ancak bazı âlimler ve mütefekkirler, o çocukların daha Resûlullah'ın sağlığında dünyadan ayrılmalarını, çocukları tarafından onun adına dert bırakılmamasının bir yolu şeklinde anlamışlardır.

Önemli bir ayrıntıya değinmekte fayda görürüz ki 'çocuk imtihandır' dediğimizde aklımıza, haşarı ve yaramaz olup anne-babasının başına sürekli dert çıkaran ya da ağır hastalığa yakalandığı için devamlı bir sıkıntı hâli içinde evlat profiline gelmesi eksik ve yanıltıcıdır. Pırlanta gibi doğup büyüyen çocuk da pekâlâ imtihandır. Berbere götürüp kestirmeye kıyılmayacak kadar güzel saçları olan çocuk tıpkı sakat doğmuş bir çocuk kadar imtihandır. Allah bir tarafı hastalıklı-özürlü çocukla bir tarafı da narin ve parlak yüzlü çocukla imtihan eder.

İmtihan sadece hastalık, özürlülük ve musibet üzerinden değildir. Çocuğunun çete işlerine bulaşmış olması değildir imtihan sadece. Evladın aileye musibet getirmesi imtihanın en ağır çeşitlerinden biridir ama hiçbir sağlık sıkıntısı taşımayan, dünyanın bir tanesi çocuk da ağır imtihanlardan sayılır. Bazı çocuklar çeteğe bulaşmakla helak olur bazıları ise adeta yeryüzündeki tek çocuk olmakla helak edilir.

Bu meseleye cenneti kazanmak veya cehenneme düşmek açısından bakmakla ilgilidir ve tabii ki bahsettiğimiz durum da sadece bu açıdan bakıldığında önemli hâle gelir. Dünya hayatını maksat hâline getiren bir bakış ve zihniyet için böyle bir mantığın önemi olmaz. 'İmtihan' kelimesiyle çocuğumuzun nihayetinde ebedî cennet veya cehennem ile sonuçlanacak hayatının nasıl yürüyeceğini kastediyorsak, bir çocuğun sözelimi çete işlerine bulaşıp hapse düşmesiyle geleceğini ve ailesinin onun üzerindeki emellerini karartması veya onu sabah namazına kaldırmaya hatta iyiliğine sebep olacak nasihatler edip alışkanlıklarını düzeltmeye dahi kıyamamanın sonucu olan aşırı ilgi nedeniyle mahvedilmesi arasında ne fark olabilir?

Mesele cenneti/cehennemi ilgilendiren bir konumda duruyorsa birini arkadaşlarının diğerini anne-babasının helak etmesi arasında sonucun aynı olması bakımından fark yoktur.

Baştan sona kadar büyük bir imtihan olan çocuk hakkındaki sınanmaları hep kötü alışkanlıklar veya berbat hadiseler üzerinden düşünmek büyük bir yanılmadan başka şey değildir. Nice çocukların geleceği anneler ve babaların başarısız yetiştirme politikaları yüzünden helak olup yitmiştir. Anneler-babalar, öğretmenler ve insan eğitime sorumluluğunu omzunda taşıyanlar çocuk imtihanını sürekli kötü örnekler üzerinden düşünme hatasına kapılmamalıdır. Mesela bir çocuğu iyi insan ve Müslüman olarak yetiştirmekten söz edildiğinde akla gelen, sigaraya alışmaması ya da kötü çevreden kurtarılması gibi olumsuzluğu bariz örneklerdir. Fakat erkek çocuğun kız, kız çocuğun erkek gibi yaşaması ya da evlilik çağına geldiği hâlde henüz kaşık tutmaktan başka ayrıntılara kadar kendi tecrübesini oluşturacak konuları bilmemesi de imtihanın farklı bir boyutudur.

Çocuk mücahit olmadıktan, sabah namazına kalkmayı beceremedikten, Allah'ın kitabını okuma zevkini almadıktan sonra arkadaşı tarafından saptırılarak imtihan edilse ne olur bir trafik kazasında sakat kalarak sınınsa ne çıkar? Askerden bile döndüğü hâlde henüz kız teslim edilip ev döndürecek karaktere erişememiş biri olma ve bunun anne-babanın eğitim hatalarından kaynaklanmasıyla kalıcı rahatsızlık-hastalık nedeniyle sıkıntılar çekmek arasında, iki imtihanın da sonunun helake varmasından ötürü bir fark yoktur.

İmtihan sadece kötülüğü bariz olan şeyler üzerinden yaşanmaz. Sakat kalmış, trafik kazası geçirmiş veya özürlü doğmuş çocuklar değildir yalnızca imtihan. İmtihan yirmi dört saat sürer ve hayatın bütün renkleriyle yaşanabilir. Allah kimini hasta kimini sağlam çocukla imtihan eder. Kimi aşırı yaramazdır, Allah onu nasıl idare edeceğimizi görmek ister; kimi melek gibidir, ona nasıl davranacağımız imtihan edilir.

Aslındaysa haşere ve camdan cama atlayan çocukla bıraktığımız yerden iki gün kalkmayan çocuk arasında sonuca varmak bakımından fark yoktur; ikisi de imtihandır, ikisinin de ebeveyni tarafından nasıl yönlendirileceği Allah tarafından görülecektir. Anne-baba yeryüzünde bu imtihan için bulunurlar.

Bu imtihanın nasıl bir ağırlığı olduğunu takdire yardım etmesi bakımından, ashab-ı kiramin bile kendilerinden sonra onlar gibi çocuklar bırakamadıklarını bilmek gerekir. İnsan Ebu Bekir (radiyallahu anh) bile olsa çocuk yetiştirme vazifesini düğmeye basarak koltuğuna yaslanıp bekleme kolaylığında halledemez. Bilgisayar almakla da olup bitecek bir görev değildir.

Bu imtihanda ön şart olarak iki hususu bilmek lazımdır: Babaysan babalık ömür boyu devam eder ve ne çocuk sabah namazına hep kalkıyor diye sorumluluk biter ne de eve uğramayıp kötü alışkanlıkları içinde gece gündüz yuvarlanan bir çocuktan ötürü her şey bitmiş demektir. Baba bulunduğu zaman ne

kanun ne din artık bu konumu iptal edemediği gibi ebeveynin kendisi de bu görevi buzdolabına koyamaz. Yaşadığımız ve nefes aldığımız sürece elimiz işe yarıyorsa elimizle, dilimiz işe yarıyorsa duamızla; her nasıl başarabiliyorsak imtihanı kazanma gayretini sürdürmek gerekir.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz'in bir hadis-i şerifini çocuk eğitme vazifesinin direkt içinde veya dolaylı biçimde kenarında yer alan herkes önünde bulundurmalıdır.

"Allah bir insanı birinin sorumlusu olarak tayin eder de o da sorumluluğunun hakkını vermezse Allah ona cenneti haram kılar." (Buharî, Müslim)

'Saate bakan hoca' kıyamet günü geldiğinde altından kalkamayacağı bir hesaba hazır olmalıdır. Sekiz-beş arası din öğretme sorumluluğunu üstlenen, bunun dışında mesuliyete yanaşmayan bir hoca elindeki emanetin hakkını vermemiş demektir. Ahlak öğretmekle yükümlü biri, ahlak öğretmek için uykusuz kalmaya razı olmalıdır. Bir dakikalığına da olsa çocuğun dersini bölüp telefonuyla konuşan, bilgisayarıyla meşgul olan ve bu yüzden çocuğun eksik bilgiye alışmasına, ahlakının tam olamamasın sebebiyet veren biri haindir, Allah ona cennetini haram etmiştir. Hainlik dendiğinde neden yalnızca vatan toprağını satan anlaşılın; vatan toprağını adam edecek olanların ahlakını ihmal edenler de en az o kadar hain değil mi?

Allah Teâlâ, kâfirlere cennetini haram ettiği gibi müminlere ait bir sorumluluğu üstlenip mesuliyetini yerine getirmeyene de cennetini haram etmiştir. Dinimiz böyle geniş bir idrake sahiptir.

Birine bir şeyler öğretmekle ilgili sorumluluk alan, mükellefiyet sahibi kimse doktorların taşıdığına benzer hassasiyetle düşünmeli ve davranmalıdır. Doktor, önüne parmağı kesik biri geldiğinde "keselim de kurtulalım" demez, vaziyeti teşhis eder ve parmağı kurtarmaya bakar. Bir süre sonra da hastanın kontrole gelmesini ister.

Anne-baba, öğretmen, abi, hoca da doktor gibi olmaya mecburdur. Sigara içeni at, sabah namazı kılmayanı kov... böyle olmaz. Kimsenin vazifesi atmak değildir. Allah, firavunu bile kovmamıştır. Firavun ki ilah olduğunu iddia edecek denli ileri gitmiş biriymi ama Allah onun ayağına beş büyük peygamberinden birini göndermiş hatta gönderirken de "firavun kudurdu, ona nazik konuşun da belki kalbi yumuşayıp döner" buyurmuştur.

Bakınız, Allah Teâlâ hem "kudurdu" buyuruyor hem de peygamberinden ona sert ve nefret ettiren bir söylemle hitap etmemesini istiyor. Firavun firavunken, kudurduğunu ve ilahlık taslayacak kadar aşırı kaçtığını Allah haber vermişken yine ince ve nazik konuşmaya layık görülmüştür. Durum buyken sigara içen, namaz kılmayan, sınıfta kalan çocuk için atma ve kovma nasıl meşru olabilsin?

Hayır. Anne-baba, öğretmen ve ağabey isen doktorsun demektir. Hasta önüne geldiğinde iyileşene kadar önlüğünü çıkaramazsın. Aksi takdirde anne-baba olmasaydın, ümmet-i Muhammed'in çocuklarının yükünü omzuna almasaydın. Bu ağır sorumluluk ne cami hocasına havale ederek ne imam-hatibe göndererek baştan savılamaz. Baştan savma mantığıyla çocuk daha fazla kaybedilir bile, kurtarılması şöyle dursun.

Peygamber aleyhissalatu vesselam bir defasında ashabıyla yürürken bir çocuğun koyun derisini yüzmeye çalıştığını görmüş. Yanına yanaşmış ve "yavrum, sen bu deriye zarar veriyorsun" buyurduktan sonra mübarek elleriyle deriyi bir güzel yüzmüş, kuyruğuna kadar gelince de "bu iş böyle yapılır, hayvanın derisine zarar verme" deyip "şimdi de kuyruğunu sen soy bakalım" diye de eklemiştir.

Bu vaka bize ne öğretir? Peygamber aleyhissalam, bir peygamber olarak bile düzeltilecek işi yanındakilere havale etmeyip yapılması gerekeni hallediyor. Çocuğun neden olduğu yanlış bir peygamber olarak düzeltme sorumluluğu hiss ediyor üzerinde. Ortada bir yanlış varsa Müslümanlar olarak o yanlışla göz yumamayız, yumarsak yanlışın mesulü oluruz.

*

Çocuklarımızın dinî-ahlakî kimliğini oluşturmak her zaman için masada konuşulduğu kadar kolay halledilemez. Ebeveynlik ve öğretmenlik her zaman nasihatle başarılamaz. Asırlardan beri devam eden bir sorunumuz tam bu noktayla ilişkilidir: Çocuk dövme meselesi. Anne-baba ve öğretmenler olarak çocuk dövebilir miyiz ya da dinimiz bize çocuk dövmeyle ilgili hangi kuralları getirmiştir?

Dinimiz çocukları dövme konusunda elimizi salmış değildir. Bu meselede Batılılar veya onların düşünce dünyasını kendine ölçü edinmiş olanların ne dediğine önem vermiyoruz. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz'in sünnetini inceleyip onu bizler için şekillendiren fukaha, çocuğun dövülüp dövülemeyeceği, ne zaman ve nasıl dövülebileceğiyle ilgili kuralları koymuştur. Bu kurallar irdelendiğinde dinimizin ne denli incelikle hayata yön verdiğini görürüz.

Peygamber Efendimiz bir hadis-i şerifinde şöyle buyuruyor: *“Kimin çocuğu varsa onu eğitirken onunla çocuklaşsın.”*

Bunun geldiği mana, çocuğu kaç yaşında olursa o standartlarda muamele etmek gerektiğidir. Çocuğa hadis okunacaksa onun anlayacağı tarzda okumak, beş yaşındaysa anlatmaya sözelimi Uhud savaşından başlamamak, büyümüş çocuğa da hepten bebeklikte anlatılacakları seçmemektir. Bunları bilmek kitap okumakla ve özellikle *İhyâ Ulûmi'd-Dîn* karıştırmakla olabilir.

Eğitim esnasında çocuğuyla çocuklaşmayan eline sopa alır. Tipik bir tepki olan, “şuna bak ulan, ben sabah namazının önemini anlatıyorum, o oyun oynuyor!” türünden çarpık cümleler ‘çocuklaşmamanın’ göstergesidir. Altı yaşındaki bir çocuk, Allah'ın kitabının ne kadar önemli olduğu bilgisini altı yaşındaki bir çocuğun dinleyeceği şekilde dinler.

Çocuk yetiştirmek isteyen anne-baba mutlaka ‘çocuk’ olmalıdır, büyük adamdan baba olmaz. Çocuk on üç yaşındaysa anne-baba da on üç yaşa göre hareket etmenin yolunu bulmalıdır. Bunun nasıl başarılabileceği herkesin kendi takdiriyle hallolur. Fakat her hâlükârda çatık kaşlı ve gardiyan tipi anne-baba olunmamalıdır. Anne-baba mürebbidir, çocukla oynamalı ama iş ciddiyete binince ciddi (laçkalaşp çocuğun elinde maskaraya dönmele arasında fark vardır) olmasını bilmelidir.

Konunun temel hedefi karşımızdaki çocukla ilgilenmenin mantığını yakalayabilmektir. En basit şekliyle insan kendi yedi yaşındaki günlerini düşünerek çocuğunun yedinci yaşında nasıl davranması gerektiği üzerinde etüt edebilir. Bu hakkıyla düşünüldüğü zaman da çocuğa henüz yedi yaşındayken sabah namazına kalkması için iki kere çağırma, dürtme, tembihleme gibi uğraşların yeterli olmadığı çünkü kendisinin de o yaşta kalkması için annesinin bundan çok daha fazla uğraşması gerektiği düşünölmüş olur.

*

Çocuk mükellef oluncaya, evlilik hakkını elde edinceye kadar ki bu çağdaş sınırla on yedi-on sekiz yaşlarına tekabül eder, cezaî ehliyet taşımaz. Yani çocuğun üzerinde ceza infaz edilmez. Dolayısıyla çocuğun üzerinde ceza türünden dayak haramdır.

Mesela on üç yaşındaki bir çocuk, Allah'ın en büyük haramlarından olan zina suçunu işlemiş olsa ona zina cezası tatbik edilmez. Çocuk terbiye edilir, dövölmez. Fakat ‘dövölmez’ hükmü, cezaî nitelikte dövölme anlamındadır.

Ne yapılabilir? Tedip yapılabilir. Bu tedip yeri geldiği zaman sopa da tokat da olur; ama belli bir suç işlemiş Müslüman'a verilen ceza ile o suç işlemiş bir çocuğa verilen ceza arasındaki temel fark, birinin ceza diğlerinin eğitim olmasıdır. Şeriatımız çocuk dövmeyle müsaade etmiştir ancak bu, cezaî niteliği olan (hırsızlık yapan, zina eden, iftira suçunu işleyen vs. birine verilen ceza gibi) bir türde ceza olamaz.

Dolayısıyla ne anne-baba ne öğretmen, sözgelimi çocuğun ayaklarını bağlayarak dövemez. Çocuğu odaya kilitleyip bir günlük hapis cezası takdir edilemez, haram işlenmiş olur. Çocuğa verilecek ceza çocuk türündendir.

Bu kural ne zamana kadar geçerlidir? Çocuk reşit oluncaya kadar. Reşit olmak da çocuğun para kasasının teslim edilebileceği nitelikte görülmesidir. Tüylerinin kabarması, aybaşı olması gibi durumlar buluğ çağıyla ilgidir; reşit olmak başka bir şeydir. On yaşındayken bıyıkları çıkan bir çocuk adam olmuş sayılmaz.

*

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in sahih bir hadis-i şerifinden, çocuk dövmenin caiz olduğunu öğreniriz. Buyurur ki: *“Çocuklarınız yedi yaşına geldiğinde onları namaz için eğitime alın. On yaşında hâlâ kılmamaya yanaşırlarsa onları dövebilirsiniz. On yaşından itibaren de kız ve erkek çocukların yataklarını ayırın.”*

Bu hadis-i şerifi ele alan âlimlerimiz çocuk dövmenin caiz olduğunu söylerler. Ancak yalnızca bu hadis özelinde meseleye baktığımızda dahi manzarada şunları görebiliriz: Resûlullah aleyhisselam bu sözleri Medine’de, Bilal radiyallahu anh ezan okuduğunda herkesin hemen mescide koştuğu bir ortamdayken söylemekte, yedi ve on rakamlarını zikretmektedir.

Aynı durumun her baba için geçerli olması, çocuğun yedi ile on yaşları arasında Medine standartlarında büyütülmesine bağlıdır. Çocuk dört sene boyunca, Bilal radiyallahu anhın ezanıyla herkesin namaza koştuğu ve namaz kılmayanın münafık yaftasıyla şehri terk etmek zorunda kaldığı bir ortamda büyüyüp yetişirse on yaşındayken dövülebilir. Çünkü bu durumda baba, babalığını uygulayıp eğitim vermiş demektir ve çocuğun artık namazın ciddi bir konu olduğunu görmesi gerekir.

Fakat çocuğu maaşının yarısını verip dershaneye yazdırdıktan sonra otuz haftalık eğitim süreci boyunca cuma namazlarına gitmemesini ona, “oğlum bu kadar masraf ettik, parayı niye verdik” şeklinde meşrulaştırarak açıklayıp onu münafıklık ve ikiyüzlülüğe bizzat parasıyla hazırlayıp bir de çocuğun sabah namazına kalkmamasından şikâyet etmek başka bir şeydir!

Misafir gelince ezan okunduğu zaman camiye gidiyor muydun ve çocuk bunu senden gördü mü? Ezan okununca camiye yetişme çabası gösteren bir baba oldun mu? Ezan okunurken konuşmasını kesen ve ezanı hürmetle dinleyen bir anne misin? Namaz eğitimi yalnızca çocuğu yaz aylarında camiye göndermekten ibaret midir? Namazın öğretimi on dakika, eğitimi dört sene sürer.

‘Medine şartları’ olarak özetlediğimiz ortamda serpilip büyüyen bir çocuk için on yaşına geldiğinde hâlâ namaz kılmaması durumunda dövmeye izin veriliyor ancak bir de diğer ihtimali düşününüz ki çocuk hayatında namaz kılan birkaç kişi görüyor ya da görmüyor! Ezan okununca susup dinleyen bir ailenin çocuğu değil. İşte bu çocuk, namaz sebebiyle azarlanamaz. Önce ebeveyn kendi üzerine düşen görevi yerine getirmelidir.

Şeriatımızın ‘dövmeye’ müsaade ettiğini yukarıda belirtmiştik. Bu dövme eyleminin belli kuralları vardır. Anne-baba ve öğretmen bu kurallardan muhakkak haberdar olmalıdır ki aşağıdaki gibidirler:

1- Çocuğu ancak işlenmiş bir suçtan dolayı dövebiliriz. Nasreddin Hoca’nın ‘testi kırılmasın’ hikâyesi bu zaviyeden bakıldığında İslamî bir mantığı yansıtmaz. Çocuğa sırf önceden dış gösterme taktiğinin gereği olarak dayak asla atılmaz. Zihindeki bir suç dövmeye gerekçe oluşturamaz. Haram işlenmiş olur.

2- Dayağa gelinceye kadar çok fırın ekmek yenmelidir. Aylarca yalvarıp yakarmak, uykusuz kalıp izlemek, dayısını araya sokmak, amcasına söyletmek, teyzesine rica etmek süreçleri geçirilmiş

olmalıdır. Konuşma ve hafif protesto süreçleri bitirildikten sonra iyice ikna olunursa dayağa başvurulabilir.

3- Dayak atılacak bir çocuğun ibadetlerden ötürü dövüleceği yaş, on bir yaşından gün aldığı devre olmak zorundadır. Namazdan dolayı dokuz yaşında bir çocuğu dövmek haramdır. İbadetlerle ilintili gerekçesi olan dayağa müsaade edilen yaş on birdir. Ezberini tam yapmadı, şurayı yanlış okudu, oruç tutmuyor gibi nedenler on bir yaştan önce dayağa gerekçe olamaz.

Günlük hayatla ilgili konulardan ötürüyse yedi yaşından sonra dövülebilir. Mesela çocuğun adeta hobisi hâline gelmiş zararlı bir alışkanlık, diyelim ki milletin araba lastiklerini patlatmak, nedeniyle - biraz sonra ölçülerini vereceğimiz şekilde- çocuk dövülebilir.

4- Şeriatımız dayağa müsaade eder ancak kızgınlık anında çocuk dövülemez. Sinir hâli geçecek, sonra dövülecektir. Çocuk camı kırınca değil, aradan zaman geçtikten sonra. Çünkü o camı kırdığı zaman çocuğa atılan tokat intikamdır, insan boşalmak ister. Hâlbuki çocuk ancak eğitim maksatlı dövülebilir, ceza için değil. Bugün okulda bütün sınıfı altüst edip herkesi hayattan bezdirecek işler yaptığını haber aldığı çocuğu bugün değil, yarın dövübilirsin. Yarın sinirin geçmiş olursa demek ki sinirinin geçeceği bir işmiş zaten bu.

5- Anne-baba, öğretmen, hoca veya her kimse dövrerken dört şeyi yapamaz: Herhangi bir şekilde vücutta iz bırakılamaz, kırılmaz, kanatılamaz, kalıcı acı bırakılamaz.

6- Bir pedagogun, çocuğun dayak yemesi gerektiğine onay vermesi lazımdır. Yani dayağın ilaç olduğuna inanılıyor olması gerekir. Sinirlenildiği zaman dayağın gerektiğine herkes inanır zaten ama bunun sinir geçtiğinde de düşünülüyor olması lazımdır ki dayak atılabilsin.

Bunun geldiği anlam şudur: Geçen hafta bir suçtan dolayı dövülen çocuk artık o işi yapmayı bırakmış, artık yapıyorsa da başka iş yapmaya başlamışsa dayak bu çocuk üzerinde fayda veriyor demektir. Hem "bir ton dayak atıyoruz, yine uslanmıyor" deyip hem daha fazla dayağa başvurmak çocuk için faydalı olanı bilememek, intikam ve hırs kaynaklı hislerle dövmek, şeytana alet olmaktır. Çocuğu kendinden, dininden ve toplumdan soğutan böyle bir hareket tasvip edilemez.

7- Dayak atan anne-baba olduğu zaman dinimizde bu kimselere hesap sorulmaz. Ama öğretmen, kamp başkanı vs. gibi konumdaki kişiler çocuğa dayak atabilmek için anne veya babadan muvafakat almak gerekir. Yani öğretmenin esasında çocuk dövme hakkı yoktur. Aksi takdirde çocuğun o döven kişiden diyet alması hakkıdır.

8- Kafaya, yüze vurmak haramdır. Kâfirin bile kafasına vurmak haramdır ki boks sporunun haramlık gerekçesi de budur. İç organlara zarar verecek bir yere vurmak da haramdır; erkeklik-kadınlık organına, kalp bölgesine, böbreklere...

9- Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz'in Buharî ve Müslim'de geçen bir hadis-i şerifine göre bir başka kural da on tokattan fazla vurmanın haram olmasıdır. Diğer bütün kurallar gözetilerek en fazla on tokada kadar vurulabilir.

10- Dövrülürken dirsekten üstü kaldırılamaz. Vururken dirseğin omza kadar olan kısmı hareket etmemeli, dirsek ile bilek arasındaki kısmın hareket kabiliyeti kadarıyla vurma işi becerilmelidir. Dirsek ya bağra yapıştırılarak ya da bir yere sabitlenerek anca vurulabilir. Böyle bir vurma şekli esasen şeriatımızın bir çeşit *dövemezsin ama dövmek serbest* demesidir. Şayet döven, bu kuralı ihlal edip dirseğini de kaldırarak vurursa çocuk babasını kadıya şikâyet edip hapse attırabilir. Zina işlemiş kişiye vurulan sopada bile kural budur.

11- Dövrülürken çocuk bağlanamaz. Yere yatırıp falaka çekilemez. Elbisesi çıkartılamaz.

İbni Abbas radiyallahu anh bu kuralları anlattığı zaman onu dinleyenler, “sen bize bir sopa tarif et öyleyse” demişler de mübarek sahabe onlara misvak göstermiş. Misvakla, dirseği kaldırmadan ve en fazla on kere.

12- Aynı yere vurmak haramdır. On kereyle kısıtlanan vurma eyleminin onu aynı yere hedeflenip vurulamaz, iz oluşmaması için.

13- Çocuk arkadaşının, ağabeyinin önünde dövülemez. Ağabey de kardeşi önünde dövülemez. Çünkü nefsi rencide olur, şahsiyeti bozulur.

14- Peygamber aleyhissalatu vesselam Efendimiz birçok kaynakta zikredilen meşhur bir hadis-i şerifinde şöyle buyuruyor: “Çocuğunuzu döverken ‘Allah aşkına bırak’ baba derse sopayı bırakın.” Çocuk, Allah’ın adını anıp kurtulmak istediğinde dövmeye devam etmek haramdır. Velev bunu suistimal denebilecek bir kurnazlıkla kullanıyor olsun, Allah sevgisine dair imtihan da budur.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah’a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.